

Громадська Думка

ПЕРЕДПЛАТА:

На місяць . — м. 50 ф.

„ 3 місяці 1 „ 50 ф.

(Ціна 1 прим. в таб. 5 ф.)

Часопис полонених Українців у Вецлярі.

ВИХОДИТЬ ЩО ТИЖНЯ В СУБОТУ.

Видає „Видавниче Товариство імени В. Грінченка“.

АДРЕСА:

Ukrainischer
Unterrichte-Ausschuss
Lagerzeitung
— in Wetzlar. —

Ч. 15. (154).

Субота, 2. березня 1918.

Рік IV.

Вецляр, 2. березня 1918. року.

Послушні голоси народу і його єдиноправного правління, Української Центральної Ради, спішайте в рідний край, щоб силою свого ума і тіла захистити цілість й недоторканність Української Речі посполитої. Хай провадять Вас дух Богдана Хмельницького, Петра Дорошенка, Івана Мазепи, відого Тараса і тих усіх, що жили і вмирали за добро й волю України.—

Хай будуть з Вами тіні предків Ваших, які тяжко карали ся у арміях переможця, а внишньої великої хвилини не діждали. Хай мати України привітає Вас, не як марнотратних синів, що сили свої розтратили по чужих дорогах, а як своїх найвірніших дітей, що линуть до неї на поміч в останню, тяжку минуту. Хай широкий подув козацького степу верне грудям Вашим їх пружну силу, хай серця Ваші розгорять ся новим бажанням волі і слави, хай у душах Ваших зацвінуть невянучі квітки нового, великого добра і нової любові до своєї рідної, тільки тепер з неволі дуботої Країни.

Ідїть, куди вас кличе велике українське діло, і хай Вам судження буде діло це як найкраще та найскорше довести до щасливого кінця, щоби незабаром могли Ви вернути ся до своїх жінок, дітей і батьків із солодким почуттям добре та гідно сповненого обов'язку.

А від нас, що з тихою тугою за Вами поки що остаємо ся тут, прийміть дозвільний поклін і сердечну дяку за те, що робите для добра і чести України, для нас усіх.

Слава першому січвовому полкові імени Петра Дорошенка!

Слава Українській Центральній Раді! Хай живе, росте і, мов граніт, непохитно триває українська народна Республіка!

Вогдан Лепкий.

Синки-базарники.

Під таким заголовком „Вістник пол., літер. й життя“ поміщує текст листка, виданого бувшим президентом українських міністрів В. Винниченком. Тому, що в нас є також „синки-базарники“, яким не завадить познайомити ся з названим листком, ми подаємо тут передрук його. (Ред.)

Істинно-руські більшовики і сини України!

А кадети собі тихенько підхихкують та слясно потирають руки, дивлячись, як з півночі „єдиної, недеїмої, брюхатої матушки Росії“ пре на „самочинну, крамольну“ Україну „разухабистий“, розхриста-

ний, істинно-руський більшовик. Ще не змерла „брюхата матушка“, ще вона панує. Істинно-руський молодець-більшовик рознесе на тріски всі „самоопределенія вполоть до самого присоединенія к єдиної, недеїмої“. Розмете, розграбує, понищать, напеть ся до нестями, вигидить круг себе все і паний, зогиджений упаде й закачає. А тоді тихенько, підхихкуючи, прийде в лакованих черевичках кадет, приколє істинно-руського чорносотенця. І візьмуть вони тоді знасилувану, зогиджену, внищену „большевиком красную „крамольницю“, Україну, візьмуть її за прекрасні коси і потягнуть туди, де й була вона 250 літ, у „тюрму народів“, „брюхату, єдиную, недеїмую Русь“.

А щож наші землячки? А щож наше воїнство, яке так палко, так пекуче любить „бідну Неньку-Україну?“ Чом же воно не кричить боєм муки, образи і лютої скорби за честь і щастє своєї Матері?.. Де воно, те славне воєцтво України, сини заплявані, зняєсловані істинно-руськими молодцями Неньки? Ах, синки п'яненки лускають насіння в казармах, продають на базарах папіроси і ходять під ручки з істинно-руськими большевиками! Молодці-хохлики, молодці-ребата! Істинно-руський пан кадет вам потім піднесе добру порцію... березової каші.

Лускайте насіннячко, сини України, падайте п'яними ногами по казармах,—колись лускатимете ви инше насіння, яке виросте з вашої ласки до Рідної Країни! А виросте! Во вже дуже не мила істинно-руському большевику Українська Центральна Рада. Аж цинить ся гевал, аж синїе та кричить: долой і буржуазну, і контр-революційну, і такку, і сяку Центральну Раду! А чи бачив же він своїми п'яними очима саму „буржуазну“ Раду? Яка вона, які буржуї в нїй сидять? Чи хотів же він її бачити? Чи поспатав у самої України?

Та на віщо то йому? Хіба йому Рада-потрібна? Хіба він правди шукає? Большевику не треба самої України, треба українського хліба, цукру, вугля, мяса. І недурно то істинно-руський молодець, так само, як істинно-руський буржуї-кадет, так цупко хапають ся насамперед за Харківщину та Катеринославщину, не дурно вони старають ся ударити в саме серце України. Та не диво з большевика, не диво з кадета, не диво з усіх явних і тайних ворогів України. Всім ясно, чого вони хочуть.

А чого хочуть наші бідні, нещасні, задурені большевицьким гвалтом хохлики? Чи вони не поспитають у свого народу, у своєї Матері-України, що то за Рада? Чого вона хоче, чим болє, до чого тягнуть ся всею душею? Нехай прийдуть, нехай грізно, нехай з боєм гукнуть їй: а ну давай сюди панів-буржуїв та генералів, що засідають у тебе. І побачать тоді синки-базарники, що дурили їх большевицькі молодці, що оббрехали вони му-

жизьку й робітничу Україну, що не може поневолена, ограбована царями та панами невольниця на світнані своєї волі кликати на раду тих самих панів та генералів, що мордували, ганьбили і нищили її.

І соромно стане синкам-базарникам, як вийдуть на їхній грізний крик із Ради замість буржуїв їхні брати—селяне та робітники, і може, облілеть ся серце їх гнівом на істинно-руських молодців, що так дурили їх. Та чи прийдуть же ті синки? Чи поспитають? Яке їм діло до України, до рідного Краю, до долі свого окраденого, мужицького, знасилуваного всякими панами народу?

Вони мають повні кишені насіння, вони похожають собі по базарах, слухають істинно-руських молодців і разом з ними лають в батька і в матір і свій нарід і своїх братів-робітників у Центральній Раді і розчавчену, ограбовану, знасилувану п'яними большевиками Матір-Україну:

Честь вам, синки-базарники!

В. Винниченко.

ВІД КАРПАТІВ ПО ДІН.

Від Карпатів по Дін
Вічевий гуде дзвін,
На весь світ його голос лунає:
„Україна жие,
Україна встає,
Україна кайдани лемає!“

З попелів забуття
До нового життя
Непохитним і певним йде ходом,
Щоб добути правд,
І щоб стати знов
Вольнодумним, великим народом.

Щоб понести у світ
Чарівний мира світ,
Зерно згоди й добра засівати;
Тому кожний із нас
За Вікраїну в цей час
Мусить душу і тіло віддати!

Хай славить ся вона
Неподільна, вільна,
Хай стоїть як граніт цей, як криця
Хай від наших грудей
Ворогів намір злий,
Мов од скелі бовван, відібеть ся!

Від Карпатів по Дін
Вічевий грає дзвін,
І гуде, мов весняні ріки:
„Щезла тьма вікова
Пробудивсь люд зі сна,
Хай живе Україна во віки!“

Вогдан Лепкий.

Процальне слово представника пруського міністерства війни ген. Фрідріха до Українців, бувших німецьких полонених, при їх відїзді на Україну.

Браття і козаки вільної України! З приводу миру наших тепер неприязнених держав я послаяв вам, козакам, котрих я часто відвідував в таборах Раштаті, Зальцведелі і Вецлярі, найсердечніші бажання всього краюого.

Я мав нагоду два рази говорити з вашим генералом п. Зелінським, а також привітати й других панів офіцерів його штаба. Я побажав їм від щирого серця щастя, здоров'я і гарного успіху для будуччини вільної України. На жаль, я не мав змоги побажати, любі товариші і козаки, вам цього кожного окремо в той час, коли Ви відїжджали з Німеччини. Дорогі Українці! Я можу вам передати ці процальні слова тільки письменно.

Я знаю, товариші, вашу гарячу любов до вашого рідного краю і маю тверду віру, що ви всі, козаки, кожний на своїй місці будете чесно і вірно виконувати все, що вимагає од вас ваше правительво. Прийміть од вашого приятеля порадку на дорогу: найкращими приятелями козака є залїзна сила, непохитна воля й слухняність! Тільки з їх помічю може козак щось велике вдїяти. Що це правда, можете перекопати ся на німецьких салдатах, які ось уже четвертий рік міцно стоять і всюди мають перевагу. Як ви, товариші і козаки, будете мати це на увазі, то ви побете всі північні банди большевиків, які грабують і руйнують вашу дорогу України; ви зможете тоді визволити ваш рідний край і знову преднати до вашого пранору стару козацьку славу. Своїми побїдами ви принесете вашим братам, сестрам та вашому рідному краю щастя й волю. Багато тяжкої роботи маєте ви в будуччині,—пам'ятайте ж заповіт вашого великого Шевченка:

„Поховайте та вставайте,
Кайдани порвіте,
І вражою злою кровю
Волю окропіте!
І мене в сімї великій,
В сімї вольній, новій,
Не забудьте помянути
Незлим, тихим словом!“

Козаки, виконайте його заповіт, тоді сонце щастя буде вічно над вами сяяти.

Прошу вас сьогодні на прощання, не забувайте ваших приятелів в Німеччині, згадуйте німецьких братів і сестер, у яких ви були в Німеччині! Багато де-чого корисного ви навчили ся від них для хазаїнування в рідний край.

Українське й німецьке правительво заклучили мир і приятельство. Ви, товариші і козаки, і я — ми були завше приятелями. Бажаю вам усім від щирого серця щастя. Хай живе вільна Україна на вікі вічні!

Генерал Фрідріх.

